

UZASADNIENIE

Pozwem, który wpłynął do tut. Sądu w dniu 8 grudnia 2016 r., Skarb Państwa - Komendant (...) w S. domagał się od pozwanego A. S. zapłaty kwoty 431,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 września 2016 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego, na swoją rzecz, kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż A. S. jako żołnierz zawodowy, nie rozliczył się prawidłowo z powierzonego mu mienia w służbie uzbrojenia i elektroniki. Zaznaczył, iż przeprowadzone postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w przepisach regulujących odpowiedzialność majątkową żołnierzy, wykazało powstanie szkody na łączną kwotę 431,06 zł. Nadto podkreślił, iż pozwany był bezskutecznie wzywany do dobrowolnego naprawienia szkody.

Tut. Sąd wydał w niniejszej sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda, na swoją rzecz, kosztów postępowania.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, iż z analizy przepisów dotyczących odpowiedzialności majątkowej żołnierzy wynika, że warunkiem przypisania żołnierzowi odpowiedzialności za mienie powierzone jest: prawidłowe powierzenie mienia, powstanie szkody w tym mieniu oraz brak innych przyczyn, które spowodowały szkodę. Pozwany zaprzeczył, by w przedmiotowej sprawie doszło do prawidłowego powierzenia mienia, podnosząc, iż z czynności tej nie sporządzono żadnego z dokumentów, o których stanowią właściwe przepisy. Zaznaczył, iż brak dokumentacji obejmującej stan ilościowy i jakościowy mienia w chwili dokonania powierzenia, uniemożliwia wykazanie, że ewentualna szkoda powstała w okresie, w którym odpowiedzialność za mienie powierzone miał ponosić pozwany. Nadto podkreślił, iż miał odpowiadać za sprzęt, w którym już w momencie powierzenia istniały braki, które zostały zgłoszone przełożonemu, a także, że nie był jedynym dysponentem sprzętu, za jaki ma obecnie odpowiadać i nie miał żadnego faktycznego wpływu na jego wykorzystywanie i ochronę, w szczególności podczas zwolnienia lekarskiego, które trwało od sierpnia 2014 r. Pozwany zakwestionował również wysokość dochodzonego roszczenia, podnosząc, iż wskazana w pozwie kwota nie odpowiada faktycznej wartości mienia z uwzględnieniem jego zużycia, a obecnie powód powołuje się na dowolnie określone przez siebie ceny.

W związku ze zobowiązaniem do ustosunkowania się do twierdzeń zawartych w sprzeciwie od nakazu zapłaty, pod rygorem przyjęcia, że nie są one kwestionowane, strona powodowa ograniczyła się do wskazania, iż przekazanie sprzętu i materiałów nastąpiło protokołem zdania i objęcia stanowiska służbowego dowódcy kompanii wsparcia.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. w okresie od 2008 r. do dnia 31 października 2015 r. zajmował stanowisko dowódcy kompanii wsparcia w (...) w S..

Niesporne;

W dniu 31 grudnia 2008 r. sporządzony został protokół zdania i objęcia przez kpt. A. S. stanowiska służbowego dowódcy kompanii wsparcia w (...) w S. od ppor. P. I.. Załączniki do protokołu stanowiły wykazy uzbrojenia, sprzętu chemicznego, sprzętu inżynieryjno saperskiego, sprzętu żywnościowego, sprzętu mundurowego, wyposażenia, sprzętu przeciwpożarowego, sprzętu czołgowo – samochodowego, sprzętu wyszkolenie, sprzętu łączności.

Dowód: protokół zdania i objęcia stanowiska służbowego dowódcy 3 kompanii wsparcia wr az z załącznikami – k. 40-46 ;

W latach 2014 – 2015 A. S. przez kilka miesięcy korzystał ze zwolnień lekarskich. Do pracy powrócił we wrześniu 2015 r. Podczas nieobecności w pracy A. S. zastępował P. G., który po powrocie A. S. do pracy przebywał na trzymiesięcznym szkoleniu.

Dowód: zeznania pozwanego – k. 88-89 w zw. z k. 91;

W dniu 23 października 2015 r. kpt. A. S. dokonał przekazania mienia kompanii wsparcia 3 batalionu piechoty zmotoryzowanej kpt. T. W.. W protokole tym szczegółowo opisano stan majątkowy kompanii, a także wykazano braki w poszczególnych składnikach.

Dowód: protokół przekazania mienia pododdziału z załącznikami – k. 24-39 ;

Meldunkiem z dnia 23 grudnia 2015 r. dowódca kompanii T. W. wskazał, iż komisja weryfikująca braki stwierdzone podczas przejmowania mienia kompanii wsparcia od A. S., stwierdziła braki w służbie żywnościowej, służbie łączności, służbie (...), służbie inż. – sap., służbie czołg. – sam. oraz w służbie uzbrojenia.

Meldunkiem z dnia 22 czerwca 2016 r. dowódca kompanii T. W. wskazał konkretne braki w sprzęcie służby uzbrojenia i elektroniki stwierdzone podczas przejmowania mienia kompanii wsparcia od A. S..

Dowód: meldunek z dnia 22 czerwca 2016 r. – k. 10-11, meldunek z dnia 23 grudnia 2015 r. wraz z załącznikami – k. 14-22;

W protokole niedoboru mienia nr 40/01/03/16 z dnia 1 sierpnia 2016 r. stwierdzono, iż wyszczególnione w nim mienie zostało zagubione do dnia 27 maja 2016 r., a szkoda została ujawniona 26 czerwca 2016 r. na podstawie uzupełnienia danych do meldunku. Ujawnione braki dotyczyły m.in. wyposażenia dalmierza, busol, moździerz i celownika. Łącznie wysokość szkody określono na kwotę 431,06 zł.

(...) Oddział (...) prowadzi ewidencję ilościowo – wartościową, w której wskazane są wartości (ceny) elementów znajdujących się w magazynach. Ceny te są uśredniane w oparciu o ceny zakupów i dostaw z regionalnych baz logistycznych. Obowiązuje również instrukcja wyceny mienia używanego, z której wynika, że wartość mienia używanego (tzw. III kategorii) można pomniejszyć o 60%.

Dowód: protokół niedoboru – k. 7, zeznania świadka A. D. – k. 89-90;

W sprawozdaniu z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego z dnia 12 października 2016 r. wskazano, iż osobą odpowiedzialną za ww. szkodę w mieniu jest A. S.. Prowadzący postępowanie wyjaśniające J. H. wskazał, iż proponuje skierować sprawę do drogi sądowej, co zostało zaaprobowane przez radcę prawnego i zastępcę dowódcy. J. H. nie wykluczał, iż mienie zaginęło podczas pobytu A. S. na zwolnieniu lekarskim. Nie był w stanie stwierdzić, czy elementy wskazane w protokole niedoboru szkody znajdowały się na stanie kompanii, ani czy zostały przekazane A. S..

Dowód: sprawozdanie z przeprowadzonego postępowania sądowego – k. 23, zeznania świadka J. H. – k. 90-91;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zasady odpowiedzialności majątkowej za szkodę wyrządzoną w mieniu powierzonym żołnierzowi regulują przepisy zawarte w Rozdziale 3 ustawy o odpowiedzialności majątkowej żołnierzy z dnia 25 maja 2001 r. W myśl art. 11 ust. 1 tej ustawy żołnierz odpowiada, w granicach określonych w art. 3 – a zatem w granicach rzeczywistej straty i tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynika szkoda - za szkodę w mieniu powierzonym mu z obowiązkiem zwrotu albo do wyliczenia się, zwanym dalej „mieniem powierzonym”. Jak stanowi zaś art. 11 ust. 2 ww. ustawy żołnierz może się uwolnić od odpowiedzialności majątkowej za szkodę w mieniu powierzonym, jeżeli

wykaże, że powstała ona z przyczyn od niego niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez jednostkę organizacyjną warunków umożliwiających prawidłowe zabezpieczenie mienia.

Szczegółowe warunki i tryb powierzania żołnierzom mienia reguluje Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej w sprawie odpowiedzialności majątkowej żołnierzy za wyrządzone przez nich szkody z dnia 21 listopada 2001 r. W myśl § 3 ww. rozporządzenia żołnierzowi może być powierzone z obowiązkiem zwrotu lub do wyliczenia się m.in. uzbrojenie, sprzęt techniczny oraz inne mienie niezbędne do wykonywania zadań służbowych, przy czym powierzenie powinno nastąpić za pokwitowaniem, w którym należy określić rodzaj, ilość, stan i wartość oraz w razie potrzeby indywidualne cechy powierzonego mienia, a żołnierz, któremu powierzono mienie jest obowiązany zwrócić je w określonym przez dowódcę jednostki organizacyjnej czasie i w należyłym stanie albo wyliczyć się ze sposobu zużycia lub wydania tego mienia. W przypadku przekazania mienia znajdującego się w magazynie lub innym zamkniętym pomieszczeniu przekazanie może nastąpić na podstawie protokołu przejęcia lub na podstawie inwentaryzacji, przy czym inwentaryzację przeprowadza się w ciągu miesiąca od dnia zawiadomienia żołnierza o planowanym przekazaniu mienia z udziałem żołnierza lub osoby przez niego upoważnionej, a w razie przewidywanego zwolnienia żołnierza ze służby wojskowej, inwentaryzację przeprowadza się niezwłocznie i kończy się nie później niż w dniu odejścia żołnierza ze służby (§4 i 5 przedmiotowego rozporządzenia). Jak stanowi §6 ww. rozporządzenia w razie niemożności wzięcia udziału w inwentaryzacji z powodu choroby lub innej ważnej przyczyny żołnierz może pisemnie upoważnić inną osobę, która za zgodą dowódcy jednostki organizacyjnej weźmie za niego udział w inwentaryzacji, a jeżeli nie wskaże takiej osoby, dowódca jednostki powołuje komisję, która przeprowadza inwentaryzację powierzonego mienia. Zgodnie z §14 ust. 7 rozporządzenia wysokość szkody określa się według cen detalicznych obowiązujących w dniu ujawnienia szkody. Dla przedmiotu używanego przyjmuje się wartość pomniejszoną o procent odpowiadający stopniowi zużycia. Jeżeli szkoda w mieniu polega na obniżeniu wartości przedmiotu, wysokość szkody stanowi różnica wartości przedmiotu przed i po jego uszkodzeniu albo bezpośrednio koszty związane z przywróceniem przedmiotu do stanu poprzedniego.

Przedstawiony powyżej stan faktyczny ustalony został na podstawie dowodów z dokumentów (szczegółowo wymienionych w pierwszej części uzasadniania), a także w oparciu o zeznania świadków oraz samego pozwanego. Podkreślenia wymaga przy tym, iż przesłuchani w sprawie świadkowie, zawnioskowani przez stronę powodową, nie posiadali żadnej wiedzy odnośnie przekazania pozwanemu mienia, sprawowania kontroli nad tym mieniem oraz okoliczności powstania braków, w tym daty ich powstania. W świetle powyższego nie sposób ustalić, by za powstanie tych braków odpowiedzialny był pozwany. Poza sporem pozostaje bowiem, iż pozwany z uwagi na stan zdrowia przez kilka miesięcy w latach 2014 i 2015 przebywał na zwolnieniach lekarskich, a zatem nie mógł wykonywać swoich obowiązków, w tym sprawować nadzoru nad powierzonym mu mieniem. Z zeznań pozwanego wynika przy tym, iż w okresie niezdolności do służby zastępował go T. G.. Niewątpliwie zatem to on powinien przejąć odpowiedzialność za mienie brygady aż do momentu powrotu pozwanego do służby. Strona powodowa nie przedłożyła jednak do akt sprawy ani protokołu przejęcia mienia przez T. G., czy też dokumentów potwierdzających przeprowadzenie inwentaryzacji, ani jakichkolwiek dowodów świadczących o tym, jakie konkretnie mienie przejął A. S. w momencie powrotu do służby. W związku z powyższym nie sposób ustalić, czy braki, na które obecnie powołuje się strona powodowa, a które zostały stwierdzone już po powrocie pozwanego do służby (a zweryfikowane już po zakończeniu przez niego służby), powstały w czasie, gdy za mienie kompanii odpowiadał A. S., czy też w czasie, gdy był zastępowany przez T. G.. Już sama ta okoliczność czyni żądanie bezprzedmiotowym. Dodatkowo podkreślenia wymaga, iż – wobec zaprzeczenia przez pozwanego wartości szkody (nawet przy założeniu, że pozwany ponosi odpowiedzialność za szkodę) - nie sposób przyjąć, by strona powodowa wykazała wysokość roszczenia. W szczególności za niewystarczające należy uznać zeznania świadka A. D., który wskazał sposób wyliczenia szkody. Zgodnie z powołanym powyżej rozporządzeniem dla przedmiotu używanego przyjmuje się wartość pomniejszoną o procent odpowiadający stopniowi zużycia. Ustawa o odpowiedzialności majątkowej żołnierzy stanowi zaś, że żołnierz ponosi odpowiedzialność majątkową w granicach rzeczywistej straty. Strona powodowa, zdając sobie sprawę z kwestionowania przez pozwanego wysokości szkody, nie przedstawiła żadnych dowodów świadczących o słuszności dokonanego wyliczenia szkody, w tym nie złożyła do akt ani ewidencji ilościowo – wartościowej, ani instrukcji dotyczącej wyceny użytkowanego mienia, na które to dokumenty powoływał się świadek A. D., ani co więcej nie wykazała, by wartości przyjęte w tych dokumentach odpowiadały wartości rzeczywistej. Co więcej, świadek ten, zeznając, iż dokonał wyceny szkody przy przyjęciu, iż strata dotyczy

przedmiotów zdalnych do użytków, jednocześnie wprost wskazał, iż z dokumentacji załączonej do pozwu nie wynika, by wyceniane mienie w ogóle nadawało się do użytku.

Mając na względzie powyższe, a przede wszystkim brak możliwości ustalenia, czy do wskazywanych obecnie przez stronę powodową braków, doszło w czasie, gdy odpowiedzialność za mienie kompanii ponosił pozwany, Sąd oddalił powództwo.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na treści art. 98 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W niniejszej sprawie pozwany reprezentowany był przez profesjonalnego pełnomocnika – radcę prawnego, którego minimalne wynagrodzenie, w związku z przedmiotem sprawy, wynosiło 60 zł (§ 2 pkt 1 w zw. z §9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych) i taką też kwotę zasądzono od powoda na rzecz pozwanego w punkcie II wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. (...);

2. (...);

3. (...).

22 listopada 2017 r.